

Тошкент Оқшоми

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 25 (10.330)

2005 ЙИЛ 7 ФЕВРАЛЬ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ТАРКИБИНИ ТАСДИҚЛАШ ТҮГРИСИДА

Вазирлар Махкамаси Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 98-моддаси 8-кисмiga мувофиқ янги сийланган Олий Мажлис олдида ўз ваколатларини зиммасидан сокит қилғанини маълумот ва ихро учун қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимномасига биноан Олий Мажлис Кончунчилик палатаси ва Сенатининг 2005 йил 28 январдаги қарори билан Ш.Мирзиёев Бош вазир лавозимига тасдиқланди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 98-моддасининг 2-кисмiga мувофиқ кўйидагилар Вазирлар Махкамасининг аъзолари этиб тасдиқлансан:

Мирзиёев Шавкат Мирмонович —
бош вазир, агросаноат комплекси раҳбари

Азимов Рустам Содикович —
бош вазиринг биринчи ўринбосари — иқтисодиёт вазирини, иқтисодиёт комплекси хамда истеъмол товарлари ва савдо комплекси раҳбари

Тўхтаев Абдулхон Ҳасанович —
бош вазир ўринбосари — коммунал соҳа, транспорт, капитал курилиши ва курилиши индустрисига масалалари комплекси раҳбари

Султонов Ўткир Тўхтамуродович —
бош вазир ўринбосари — ёқилиги-энергетика, кимё, металлургия ва машинасозлик масалалари комплекси раҳбари

Арипов Абдулла Нигматовиҷ —
бош вазир ўринбосари — Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директори, ахборот тизимишлири ва телекоммуникация масалалари комплекси раҳбари

Косимов Рустам Собирович —
бош вазир ўринбосари — олий ва ўрта маҳсус тавлими вазирини, тавлими, соғиқни саклаш ва ижтимоий муҳофаза масалалари комплекси раҳбари

Султонов Ўткир Тўхтамуродович —
бош вазир ўринбосари — ёқилиги-энергетика, кимё, металлургия ва машинасозлик масалалари комплекси раҳбари

Ахмедов Нурумхаммад —
давлат геология ва минерал ресурслар кўмитаси раиси

Гуломов Кодир Faуфурович —
мудоноса вазирини

Жўраев Турбожон Икромович —
халқ тавлими вазирини

Исмоилов Сайфиддин Умаровиҷ —
кишлак, сув жўхалиги вазирини

Мустафоев Бўритош — адлияни
вазирinи

Назиров Феруз Faуфурович —
соғиқни саклаш вазирinи

Рахимов Саидашмад Бориевич —
молия вазирinи

Субанов Баҳтиёр Жумабоевиҷ —
фавқулодда вазиятлар vазирinи

ДАВЛАТ КЎМИТАЛАРИ

Аскаров Махмуджон Аҳматовиҷ —
Давлат мулкини бошқарши ва тадбиркорликни кўллаб-куватлаш давлат кўмитаси раиси

Ахмедов Нурумхаммад —
Давлат геология ва минерал ресурслар кўмитаси раиси

Кудратов Фоуржон Собирович —
Давлат статистика кўмитаси раиси

Матлиубов Баҳодир Аҳмедовиҷ —
Давлат божона кўмитаси раиси

Парпнев Ботир Раҳматовиҷ —
Давлат солик кўмитаси раиси

Сайфиддинов Ҷамшид
Бадриддиновиҷ — Монополиядан
чиқариши ва ракоботни ривоҷлантиши давлат кўмитаси раиси

Сайфиддинов Ҷамшид
Бадриддиновиҷ — Монополиядан
чиқариши ва ракоботни ривоҷлантиши давлат кўмитаси раиси

Тўхтаев Азамат Рамзитдиновиҷ —
Давлат архitektura va курилиши
кўмитаси раиси

Абдуазизов Абдували — Ер ре-

сурслари, геодезия, картография ва

давлат кадастри бўйича давлат кўми-

таси раиси

Ўзбекистон Республикаси Консти-

туциясининг 98-моддасига мувофиқ

Коракалпогистон Республикаси Ва-

зирлар Конгенининг Раиси Вазир-

лар Махкамаси таркибига ўз лаво-

зими бўйича киради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И.Каримов

Тошкент шаҳри,
2005 йил 4 февраль

Прайтактнинг
бир куни
Янгиликлар, воқеалар

КИЧКА
Санчарлар

• КЕЧА Алишер Навоий
номидаги маҳаллада "Маъ-
навият ва маърифат" мар-
казининг Собир Раҳимов
туман бўлими томонидан
уюширилган адабий кечा

газал мулкининг султони
Алишер Навоий таваллуди-
нинг 564 йиллигига бағиши-
ланди.

• ЮНОСОБОД тумани
худудий тиббий бирлаш-
масида шифокорлар ишти-
роқида хотин-қизлар ф-
оллигини ошириш масала-
ларига бағишиб ўтикли-
ган йиғилиш туман хотин-
қизлар кўмитаси, "Маъ-
навият ва маърифат" марка-
зининг туман бўлими хам-

корликларида уюштирил-
ди.

• «ЭКОСАН» жамғарма-
сининг Тошкент шаҳар
бўлими ташабbusi билан
Чилонзор туманида фаол-
лар, маҳаллалар оқсолколла-
ри иштироқида "Софлом мур-
хит — соглом хаёт гаровидир"
шиюри остида Сиҳат-

саломатлик йилига бағиши-
лаб ўтиклиш тадбирда кам
таъминланган оиласалар
аъзолари, кексалар хамда

ногиронларга эсадлик со-
ввалари тухфа этилди.

• МИРЗО Улуғбек номи-
даги Ўзбекистон Миллий
университетининг маданият
саройида "Маънавият
куни" тадбирни доирасида
талабаларга "Александр"
фильми намойиш этилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги
Матбуот хизмати ва
ўз мухофизларимиз
хабарларидан.

ФАЗАЛ МУЛКИННИГ
СУЛТОНИ

6 -

ДУШАНБА

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

XXI сағоси
Ҳаср | Барча манбаҳардан
олинган сўнги баҳарлар

Мамлакатимизда

• Тошкент шаҳар ҳокимли-
гидаги шаҳар хотин-қизлар
кўмитаси хамда Оила, оналик
ва болаликни муҳофаза килиш
мажмусининг кўшма йигилиши
бўлиб ўтди. Унда Юртбо-
шимизнинг «Ўзбекистон Хотин-
қизлар кўмитаси фаолиятни
кўллаб-куватлаш бора-
сидаги кўшимиша чора-тадбир-
лар тўғрисидағи Фармонидан
келиб чиқсан холда 2004 йил
якунлари сархисоб қилиниб,
жорий йилги вазифалар бел-
гиланди.

• Тошкентда Профессионал
менежмент дастурининг
навбатдаги курслари тинглов-
чиларининг битирув маросими
бўлиб ўтди.

• Коракалпогистон Республикаси
Ўсмилар маркази Нукусдаги энг мухташаб бино-
лардан бирига кўчib ўтди.
• «Тошкент» Республика
фонд биржасида жорий йил-
нинг ўтган даврида 77 та акци-
здордлик жамиятининг 1232,9 минг дона акцизини
сотиш юзасидан 166 та битим
тузилди.

• Сурхондарё вилоятида
кўкламаг экиш ишларига пухта
хозирлик кўримлоқда. Жумладан,
пахта тозалаш ва уни
кайта ишлаш корхоналарида
16 минг тонна ургулук чигит
сифатли дориланиб, ширкат ва
фермер хўжаликларига жўна-
тишга тахт килиб кўйилди.

Жаҳонда

• Маълумки, Украина Президенти
Виктор Ющенко Бош вазир лавозимига Юлия Тимошенко номзодини кўрсатган эди. Олий Раданинг 373 нафар депутати Тимошенко номзодини тасдиқлади.

• ОПЕК ташкилотининг
аъзолари бўлмиш 11 мамлакат
вазирларини Венада йигилиш
ўтиказиши. Унда кунги нефть қазиш учун квотани
ўзгартиримаган холда 27 миллион баррел даражасида колдириш тўғрисида қарор қабул олини.

• АҚШ маъмурияти яқин
фурсатда Фаластин мухториятига 41 миллион долларлар
малийвий кўмак кўрсатишни
кузда тутмокда.

• Хирот-Кобул йўналиши
бўйича ички рейсни амалга
ошираётган Афғонистоннинг
Кам Air хусуси авиакомпани-
ясида қарашли «Боинг 737» са-
молёти нокуляй об-ҳаво шаро-
ти туфайли 104 нафар йўловчи
ва экипаж аъзолари билан
халокатга учради.

• Хиндистандаги Нагпур
шахридан 22 километр узоқ-
ликда йўловчи поездининг
трактор тиркамаси билан
тўқнашиб кетиши натижасида
52 киши хаётдан кўз юмди.

Маглим

ШИФОКОРЛАР ЎСМИРЛАР ДАВРАСИДА

Шайхонтохур туманинда 192-мактабда «Сиҳат-саломатлик йили»да соғлигимизга янада эътиборли бўйайлик» ва «Либосимиз — маънавият белгиси» мавзуларига бағишиланган тадбир ўтказилди.

Унда 15-оилавий поликлиника шифокорлари Гулчехра Исройлова, Махмуда Азизовалар юқори синф кизларига «Ўсмир кизлардаги физиологик ўзгаришлар», «Кизлар гигиенаси», ўқитувчилар Манзура Махмудова, Мавруда Рассоловалар эса «Шарқ кизларига хос фазилатлар», «Ибо-иффат барчага яратади» мавзуларидаги сухбат ўюнтириб, ўсмирларни кизиқтирган саволларга жавоб берди. Тадбир давомимда ўқувчилар тиккан либослар, ясаган юмшоқ ўйинчоклари, зардўзлик киймекчаклари кўргазмаси хам намонош килинди.

Мактаб раҳбари Олмажон Сайирова кўргазма ва психология тест голиблиари — М.Аҳмаджонова, Н.Рафиқова ва 8-»А», 8-»В», 9-»В» синфларига Фаҳрий ёрлар хамда эсдалик соввалари топшириди.

ОЛМОС ИСТЕДДОД СОХИБИ

Юнусобод туманинда 274-мактабда «Оқтепа» маҳалласи билан ҳамкорликда тез-тез турли тадбирлар ўтказиб туриш аниңага айланган. Шундай тадбирлардан бирни «Олмос истеддод сохиби» деб номланиб, Ойбек таваллудининг 100 ийлигига бағишилаб ўтказилди.

Бу анжуманда ўзбекистон Фанлар академияси аъзоси, академик Бахтиёр Назаров, филология фанлари доктори, профессор. Наим Каримов, Собирхон Мирвалиев, ёзувчи Мақсуд Кориев, тиббиёт фанлари доктори, профессор, маҳалла оқсоқоли Эркин Туропловлар иштирок этиб, ўқувчиларга истедодли ёзувчи ва шоир лирикаси, насрой асарлари, унинг саҳовати, юксак инсоний фазилатлари хусусида, сўзлашиб, Ойбек билан ўтган дамлари ва хотираларини эсладилар.

— Ёзувчи ва олимларимизнинг мароқли маърузаларини ўқувчиларимиз жону дилдан берилиб тингладилар, — дейди муаллималар Р.Шокирова ва М.Умаровалар. — Анжуманда Ойбек истедодининг очилмаган киралари яна бир бор кашф этилди.

Махмуда ЗОИРХОН
қизи

— Шахримизда илк телефон 1887 йилда ўша кеялларда поча-телефраф раҳбар хонадонига ўрнатилган бўлса, бу оламшумул воқеага ҳам бир асрдан кўп вақт ўтганинг гувоҳи бўлиб турибмиз, — тарихдан гап бошлади С.Аззамов. — XXI асрнинг бошида эса ҳануз телефон алоказига бўлган эҳтиёж ошиб бораётганини кутиши мумкин.

Бугунги кунга келиб пойтахтимизда 533.340 та абонент рўйхатга олинган. Тошкент шаҳрида 78 та автоматик телефон тармоқлари мавжуд бўлиб, шундан 34 таси еттига рақами электрон АСЛардир. Шуни айтиш керакки, бу янги электрон тармоқлардан абонентларимиз миннадорликларини ошкора билдирилмадар. Бинобарин, ахолингинг норозилигини хисобга олган ҳолда 1970 йилгача фойдаланишга топширилган 96, 77, 76, 53, 46-АСЛарини ҳам жорий йилнинг якунига қадар электрон телефон алоказига ўтказишни режалаштирганимиз. Бу борада 77 ва 47-АСЛар бўйича олиб бориляётган ишлар март юйигача туталаниши мўлжалланмокда.

— Ҳакиқатан ҳам электрон алоказидан фойдаланувчи кўпчиликларини сифатини ўтироф этаётгани яхши маълум, аммо бу яхши маълум, аммо ҳали ўзига яраша муаммо ва камчиликлар мавжудлигини ҳам очик айтиш лозим. Шу босидан таҳририятимизга абонентлардан тушаётган саволлардан келиб чиқсан ҳолда пойтахтимизда ушбу тизимнинг айни кунлардаги ахволи билан яқиндан танишиш максадида «Ўзбектелеком» акциядорлик компаниясининг

— «Ўзбектелеком» акциядорлик компаниясининг 2004 йил 6 майдаги 56-бўйранинг 125,1/7 прейскурантига биноан мижозларимизнинг бу борадаги талаблари бўйича хисоб-китоб килинганди уларнинг хошиши билан ҳар бир варак учун 100 сўм миқдорида тўлбов белгиланган, яни бу асосан компьютер бўёғи, когоз харажатлари билан боғлиқдир. Шу ерда бир нарсани таъкидлаб ўтмокчиманки, илгарилари телефондан фойдаланганинг учун чекланган тариди хисобдан пул тўланганди. Бу эса ҳар бир киши ишталган вақт давомида телефон орқали мулокотда бўлиши имкониятини берган. Альбатта, бундай ҳолат олтига рақами телефонларда ҳамон давом этмокда. Ва айнан шу сабабли бўшка тармоқларда носозиликлар келиб чиқаётir. Мисол учун, ҳозирда бъази еттига рақамиларини олтига рақамиларга телефон килганида, шахсий манфа-

тидан келиб чиқиб, «менга қўнгироқ килинг», дейиши одатий ҳол бўлиб бормоқда. Лекин асосан кечки соат саккиздан кейин кузатилётган бундай соатлаб бепул сўзлашувлар оқибатда олтилик тармоқдан чиқиши ва еттигаликка кириш мураккаблашмокда. Бу муаммонинг ечими эса, шубҳасиз, қачонки барча мижозларимиз электрон тармоғига уланиб, алоқа хизматидан мақсад билан фойдалангандинга ҳал этилади.

Юкорида айтиб ўтилганидек, электрон телефон тармоғи абонентлари бир ойда аник белгиланган тариф ставкаси бўйича учга саот гаплашиши имкониятига эга. Ундан ортиқ тармоқлардан абонентларимиз

миннадорликларини ошкора билдирилмадар. Бинобарин, ахолингинг норозилигини хисобга олган ҳолда 1970 йилгача фойдаланишга топширилган 96, 77, 76, 53, 46-АСЛарини ҳам жорий йилнинг якунига қадар электрон телефон алоказига ўтказишни режалаштирганимиз. Бу борада 77 ва 47-АСЛар бўйича олиб бориляётган ишлар март юйигача туталаниши мўлжалланмокда.

— Чилинзор ва Ақмал Икромов туманинда истикомат килувчи абонентлар, шу жумладан 76-02-11 рақами

телефон соҳиби бирон-бир жойдан ўйларига кўнгироқ килганларида бошқа рақамга уланиши ёки сўзлашув пайдида тўсатдан орага учини овоз кириб колиши, тегиши АТС ходимлари эса буни тармоқ эскиргонларига билан боғлашлари ҳакида ўзганлар...

— Тўгри баязи тармоқларидан ҳам ҳақиқатдан ҳам жисмоний ва

маънавий жиҳатдан эскирган

дайиши мумкин, аммо буни улардан бутунлай воз кениш лозим

деб тушунни нотўри. Бу дасттоҳлар яхшилаёт таъмланиб,

вақти-вақти билан профилактика

ка килиб турилса, ҳали узок

хизмат қилиади.

Яна бир нарса устида алоҳида мушоҳада юритишни урнили деб биламан. Хусусан, кўччилик ҳозирги кунда турли туман дўйонларда сотилаётган телефонларни харид килишдан олдин яхшилаёт текширувдан ўтказиб олса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Зоро, телефон алоказининг нобарқарорлигига маълум маънода сертификатланимаган аппартларнинг ҳам тасдири бор.

Умумлаштириб шуни айтиб

мокчиманки, абонентларимиз,

агарда буюртмалари қаноатланирлимаган

тақдирда, алоқа сифати яхши бўлмаган ҳар

кандай ҳолат юзасидан бевосита АТС бошлиғига ёки, эҳтиёж кондирилмаса, телефон тармоғи раҳбари мурожаат қилишлари мумкин. Эслатиб ўтаман, жойлардаги ву бирлашган телефон тармоқлари раҳбарларининг ҳар хафта бир маротаба мижоз ва аҳолини қабул қилиш кунлари беглиланган.

Юкорида тилга олинган абонентимиз

саволига келсак, кўрсатиб ўтилган вази-

ятиларнинг олдинни олиш мақсадида яқин

кунларда 76-АТСни электрон тармоғига улаш кўзда тутилмоқда. Жумладан, жорий йил якунигача б та телефон стансияси

еттига рақамли ўтказилиши режалаштирилган.

Демак, пойтахтимизда алоқа сифати янада юкори даражага кўтарилиши

кўзда тутилади. Ишончимиз комили, буни

абонентларимиз ҳам яхши тушунши

лик тўловлари хисоб-китоби қандай

кечади?

— Телефон ишламаганда мижоз биринчи

ўринда 0-84 таъмирла бирорсига кўнгирик қилиши шарт. Бирортман шу за-

хотиёб қайд килиб кўшишади. Шундан сўнг

телефон ишламаган ҳар кун учун алоқа

тиклишнинг қадар ойлик тўлбум суммасидан тегиши чегирмалар олиниши амалга

оширилади.

Абонентларимиз кўп холларда таъмирла

шюроси ўринига АТСга мурожаат қилишади. Алоқа хизматчилари ва мижозлар

ўртасида бошқаларга ўрнак була оладигандарни ҳам йўқ эмас.

“Камолот”

НАМУНАЛИ БОШЛАНГИЧ ТАШКИЛОТ

Ҳозирги кунда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг таъсирчанилигини оширувчи асосий восита — бу бошлангич ташкилотлар бўлиб қолди. Уларнинг ҳаммаси бугун ўз фолиолигига билан ажralиб турди деб олмаймиз. Лекин улар орасида бошқаларга ўрнак була оладигандарни ҳам йўқ эмас.

Бошлангич ташкилотларнинг ишини рафтабатларни ошириш максадида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши «Намунали бошлангич ташкилот» кўрик-тандовини ўтказиб.

Маълум вақт мобайнида комиссия гурӯҳи бошлангич ташкилотларнинг фолиолиги, аъзолар сони, уларнинг «Камолот» билан қанчалик ташни эканликларини ўрганиб чиқди. Таълоб натижасига кўра эса Юнусобод туманинда 21-ўрта умумтальим мактабининг «Камолот» и намунали бошлангич ташкилот деб топилди. Унга Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши томонидан «Камолот» хонасини жиҳозлаш учун барча қеракли буюллар (мебель, деворий стендлар, канцелярия моллари) тақдим этилди.

— Мактабимиз эн намунали бошлангич ташкилот деб топилишидан жуда хурсандман. Танловда олиши қеракки, ўтган йилга нисбатан бу иш ўқувчилар «Камолот»ни кўпроқ билишади, унинг нима учун қераклиги, ушбу ташкилот орқали бизга кўллаб имкониятлар ўзиги олинишини яшишро тушишиади, — дейди «Камолот» ёйх Юнусобод туманинда бўлими сардорлар кенгаши

Китоб илим сарчашмаси, у қалбларга зиё, кўнгилга ором бағишлади.

Шарқ дурдоналари

• Устоз шогирдни ҳаётга тайёрламоғи учун аввало ўзи хётин чукур билмоғи лозим.

• Ўз устозининг хурматини жойига кўймаган шогирд имдан хеч қачон фойда кўрмайди.

• Шогирдинг ўз муаллими олдиаги одоблари шундан иборатки, У ўз муаллими олдида жим ўтиради, кўн гапирамайди, устоздан изн бўлмагунча хеч бир масала ҳақида сўрамайди. Устозининг гапларини бўлмайди, тортишмайди. Унинг олдида бошқа кишилар билан сухбатлашиб, кулишиб ўтирамайди. Устоз унга қараб гапирамайди, ҳар томонга кўз ташламай устозининг кўзига қараб турди. Устозда чарча аломатлари зохир бўлса, ўқиш ва гапириши тұтқатади, ўрндан турса бирга турди. Ўйга етмагчина ўйлда саволга тутмайди. Устоз бирор иш қилмада ёқимсизро тулояс, эътиқодини ёмон қилмайди. Чунки устоз кўн нарсанни билади. Эҳтимол шогирдининг акли етмаган нарсанни қилгандир.

Байт:

Хак йўлида ким сенга бир ҳарф ўқитмиш ранж ила, Айламак бўлмас адомининг ҳақин юз ганж ила.

• Халкнинг мұхаббатини молу дүнёнгиз билан эмас, балки одоб, ҳушумоулантиси билан жалб эта оласи.

• Бирор сенга ишониб бирор омонат кўйса унинг молинга хиёнат қиласа.

• Бошқалар ёнида бирорга айланып насиҳат қилиш — уни одамлар олдида уялтириш демактир. Шунинг учун холи жойда насиҳат қилиш керак.

Ҳикоят: Донишмандлардан бири ўғлини тикиштириб овқат ейишини тақиқлади. Ўғли айтди:

— Эй отажон, очлик одамни ўлдиради, тўқ бўлиб ўлиш очлик холда яшашдан яхширок мэасми?

Отаси айтди:

— Эй ўғлим, ўртача овқат ейишига одат кил. Тикиштириб овқат ейиш беш кўлни оғизга тиккан очкўздан фарқ қилмайди. Очкўз кишини ҳар қадамда ҳалокат кутади. Е, ич, аммо истроғи килма. Шу насиҳатга амал қилсанг умринг узун бўлади.

Байт:

Бу пандимни эшиш, фарзанди содик, Билиб иш қил, насиҳатга мувофик. Сенга ким ишониб топшириб кўйса омонат, Эрсанг доно унга килма хиёнат.

• Кибр ва фурурдан узоқ бўл. Кибр кишини олрасида хор, бекадру беътибор килали.

• Донолар айтадилар:

— Кўйидаги тўрт нарса тўрт ноҳушликни келтириб чиқарди. Ҳудбиник расволники, сергазаблик пушаймонники, такаббурлик душманники, ношуклик хорликни.

• Такаббурга салом берма. Саломга жавоб қайтариш унга оғирлик қиласи, жавоб бермагани эса сенга малоллик келтиради.

“Жаҳон” АД

Алишер Навоий тавалудигига 564 йиллиги

ШОИР ИЖОДИДА АФОРИЗМЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ

Алишер Навоий ўз асарларида кўплаб афоризмлардан фойдаланган. Унинг асарларида ҳаёт ва инсон маддияси, Ватан ва ҳақиқатни савги, адодат, тинчлик, дўстлик, мардлик, саҳоват, меҳнат, имлга интилиш, тил ва мумала, сўз қадри ва бошқа кўплаб мавзуулар акс этган. Ва бу мавзуулар албатта турли гўзал бадиий тасвир воситалари ҳамда кўплаб афоризмлар омухтаси орқали бизга етказилган.

Навоий ўз асарларидаги ҳикматлар орқали инсонни яшашга, яшаш учун курашга чиқарили. Ҳалқимизда кенг таржалган «Яхши ният — ёрти мол», «Ноумид шайтон» каби мақоллар улуғ шоирнинг асарларига сингиб кетган. Навоий келажакка бўлган буюк умидини «Лайли ва Мажнун» достонидаги санъаткорона ифодалаган. Достон воеаларини ёдга олайлик: севишган иккى ўзлари яшаган мухит билан курашиб, ҳалқ бўлладилар. Лекин ёшларда ҳаётга бўлган буюк мухаббат сўнмайди. Лайли ҳаётдан кетар экан, ўзини сўлаётган гулга, ҳаётни эса чаманга ўштади:

**Гул борса чаманга бўлмасун дард
Кун ботса фалакка етмасун гард!**
(Хамса, 443-бет)

Фарҳод ҳам ўлими олдида куйидаги сўзларни айтади:

**Ийикласа кухра, бўлсун қаср обод!
Куруса сабза, бўлсун сарв озод!**
(Хамса, 310-бет)

Ўзбекистон Миллий университетида улуг бобомиз Алишер Навоий тавалудига 564 йил тўлиши муносабати билан таникли навоийшуюс олим, академик Азиз Қаюмов билан учрашуди. Ўзказиди.

Үнда университетнинг профессор ўқитувчилари, ўзбек филологияси ва журналистика факультети талабалари иштирок эти. Учирашув аввалида академик Азиз Қаюмов Навоий ижодидаги илгор гоялар, асарларининг манбалари хусусида маъруса ўқиди. Суҳбат қизғин давом эти. Фурсадатдан фойдаланиб домлагча бир нечта саволлар билан мурожаат қилидик.

— Устоз, тарихдан мълумки, миллый меросимиз намуналари саналимиш кўпгина нодир асарлар ҳорижга олиб кетилган. Навоийнинг бизга таниши бўлмаган асарлари ҳам мавжудми?

Навоий ва инсон асарларига инсонларнинг юксак мұхабба-

тариҳади. Лекин бозорга келиб қолганини хотирласек, шоирнинг бу афоризмни барча темурийларни бирлашиш учун бир широғида қабул килиши мозмун.

Навоий дўстлар ортириш мавзусини ёртишида ҳам гўзал афоризмдан фойдаланади:

**Бу гулшан ичраки йўқтур бако
Гулига сабот,**

Ажаб саодат эрур чикса

яхшилик била от.

(Наводириш — шабоб. 719-бет)

Навоий инсонлар ўртасида ахиллик, дўстлик каби ғояларни афоризмлар орқали ифодалайди:

Оlam ахли билингизким, иш

эмас душманлиг;

Ер ўлунг бир-бирингизга ким,

эрур ёрлиг — иш!

(Фаройибус — сигар. 278-бет).

Бир қарашда шоир кишиларни ўзаро

«ер ўлуш»га, яъни дўст-бирорад бўлишига

НАВОЙНИНГ МАНГУ МУҲАББАТИ

Навоий дахоси асрлар оша туркий ҳалқларнинг тилини, дилини үйғунлаштириб эзгулик, инсонийлик, ватан-парварлик түйгуларни тараннум этиб келади ва ғазал мулкининг сultonни сифатида тилга олинади.

Туфайли ҳеч ким даҳл кипаломаган. Бугун ҳам улар дунёнин Лондон, Париж, Истамбул калган шахарларда сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рахмат айтишимиз керак. Балки, улар олаб кетишмагандан ўй бўлиб кетиши ҳам мумкин эди. Навоий асарларини ҳалқимизга таништирища Ҳамид Сулаймоновнинг хизматлари жудам катта бўлган. У иши барча шахарларга бориб кўлэзмаларни титкилаб, китобларни кўриб, улардан фотографнушлар олиб, микрофильтрларни таърилаб келган ва шулар асосида Навоий икоди манбаларининг кўлайшига, янги асар-

ларини чоп этиштирга эришган. Бизга маълум бўлмаган ғазалларни ўтиришни китобларни сакланмокда. Биз уларни ўтиришган деймиз-у, аммо авайлаб-асрарётган экан уларга рах

Мурфа олар
**БУНИСИГА
НИМА
ДЕЙСИЗ?**

Манжаларда кептирилишича, фарзанд күрган онанинг сути бир йил, нари борса икки йил күйлиб келади. Тұрғыс, она сутига ўз тақтада түйінгандар рисоладагидек үсіншади, бир қатар хасталиқтарға нисбетан иммунобиологик жиһатдан бардоши бўлишади, қолаверса уй, ота-онаға бўлган мұхаббат она сути орқали ўтади.

Кишини ҳайратта соладиган нарса, Полинезия қавмларида болаларни онаси олти йил давомида эмизиши лозим экан. Шимолий минтақаларда яшовчи эскимосларнинг оналари эса фарзандларини 15 ёшта киргунга қадар эмизар эканлар. Бундайдан оларни нисбатан физиологлар ҳазил қилишиб “Эмизиш даври туғилишдан уйланғанларнага давом этади” дейишади.

**ТАНАФФУС
БИЛАН
ТУФИЛГАН**

Африка қытъасининг жанубидаги Намибияда Крейглер хонадонидаги гаройиб ҳодиса рўй берди. Ўн етти ёшли она олита эгизан туғиб берди, болаларнинг тўрттаси ўғил, иккитаси қиз бўлган.

Бундок қарагандаги, бунинг унчиллик ажаблантирадиган томони ўйқедек кўринади. Қизиги, одамни ўйлантирадиган нарса шуки, онанинг беш нафар фарзанди 15 октябрь куни туғилган бўлса, охиргиси, яъни олтинчи гўдак 7 ноёнрўя куни таваллуд топса бўладими, қарап бир онанинг қорнидан 23 кунлик танаффусдан сўнг, яна тўлғоклик билан бола кўртган.

Юқорида баён этиланган ноеб ҳодиса тиббиёт амалийтида биринчи бор содир бўлган.

**Манной НАБИЕВ
тайёлраган.**

**МИЛОДДАН
АВВАЛГИ
ТАКСИ**

Милоддан аввали I асрда яшаган машҳур мұхандис ва мөмъор Витрувийнинг рисолаларидан бирда шахардан шаҳарга йўловчилар ташишига хизмат қилган маҳсус от араваларнинг таърифи баён этиланган. Мазкур аравада соябон, юмшоқ ўринликлар ва бошқа кулайликлардан ташқари... таксометр ҳам бўлган экан. Бу ўзига хос ҳисоблагич бир марказга бирлаштирилган кунгиралор иккита гардишдан иборат бўлиб, арава гиддиригага ўтилатилган. Ҳисоблагичнинг устиста ва остига иккита кутича жойлаштирилган. Босиб ўтилган ҳар миля (1600 метр) масофада гардишларнинг тешиклари бир-бирига мос келган. Шу пайтда юқори кутичадан битта думалоқ тошча пастандаги кутичага тушиб турган. Манзилга этиб келингача, тошлар сонига қараб “такси” ҳақи олинган. Ажойиб-а...

Юнусобод туманинда Фирдавсий номли маҳаллала «Яхшилардан яхшилик ўрганинг савоб» деб номланган тадбир бўлиб ўтди. Фирдавсий номли маҳалла шаҳримиздаги ёнг намунали маҳаллалардан бирни ҳисобланниб, диний масалаларда ҳам, тарбия масалаларида ҳам ўрнек бўларни томонлари кўп эканлиги боис ҳам мазкур тадбир айнан шу маҳаллала ўтказдилди.

Маҳалла

ЯХШИЛАР ЭЗГУЛИККА ЕТАКЛАР

Тадбирни туман хотин-қизлар кўмитаси, туман меҳнат бўлими ҳамда Фирдавсий маҳаллалари ўзаро ҳамкорликда ўтказдилар.

Кечада тумандаги 50 та маҳалланинг хотин-қизлар кўмитаси, туман меҳнат бўлими ҳамда Фирдавсий маҳаллалари раслари, диний маърифат ҳамда маънавий-ахлоқий тарбия бўйича маслаҳатчилар, мазкур маҳалланинг фаол аёлари иштирок этилар.

Тадбирда хотин-қизларни ижтимоий-хукуқий жиҳатдан қўллаб-кувватлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, аёлларнинг касбий, жисмоний, маънавий, интеллектуал савиасини юксалитириш, миллий ва диний анъаналарни тушунтириш оиласда тиббий маданиятини ошириш, хотин-қизларнинг соғлигини сақлаш, оиласпортини ривожлантириш, хотин-қизларни тадбиркорлик ишларига жалб этиш, аёллар турмуш шароитини яхшилаш, қизларни турмушга тайёрлаш, оиласи мустаҳкамлаш, ишсизларни иш билан таъминлаш хусусида сўз бўтилиб ўтди.

Дарҳақиқат маҳалла мисоли бир ойна, унда каттаю кичининг акси кўриниб турди. Қачонки маҳаллаларда тинчлик, осойиштаслик, орастаслик хукмрон экан, одамлар бахтиёр ва масрур яшайдилар.

Тадбир сўнгига диллабо кўйлар янграб, дилбар рақслар, ҳузур баҳш қўшиқлар ижро этилди.

Гулчехра ДУРДИЕВА

— Ер шарида эпидемия ва пандемия ҳолатлари кўринишни грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекциянинг тарқалиши ва авж олиши бугунги куннинг долзлар масалаларидан бирни ўрнек турди. Бир давлатда, бир вактнинг ўзида, кўпгина кишиларнинг яхшилаш, касалланиши эпидемия дейилади. Бир неча давлатларда бир вактнинг ўзида, кўпгина кишиларнинг яхшилаш, касалланиши эса пандемия деб номланади.

Грипп — бу кишиларнинг жинисидан, ўшидиши ва миплатидан қатни назар оғир кечувчи, вирусли инфекция чакириувчи касаллиқидир. Касаллик мавсумийлиги ва ёш болалар ҳамда қарияларда кўпроқ оғир ўтиши билан ахрапиб турди. Бу касаллик эпидемия ҳолатида ҳар йили союв кунларда ривожланиб, ер шарининг 15 фоизи ахолиси грипп билан касалланади.

Грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекция (УРВИ) касаллиги аста-секин кон-томир тизимига таъсир килиб, кишилар умрининг маъмур бир даражада кисқаршига олиб келади. Нифас олиш органларини, марказий асад тизимининг, қон-томир тизимининг бузилишига олиб келиб, пневмония, транхобронхит ва менингозенцефалит касалларини чакиради. Грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекция касаллиги окумли касалликларни ишлаб берди.

асосан 95 фоизи ташкил этади. Грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекция (УРВИ) касаллиги илк бор аникландиган. 1173 йилда биринчи маротаба грипп касаллиги авж олиши кузатилган. Пандемия ҳолатида биринчи бор 1580 йилда тарқалиб кўп кишиларнинг ҳаётдан кўз юмишларига олиб келган. 1889-1891 йилларда вируснинг H3N2 тури пандемик ҳолатда тарқалган. 1918-1920 йилларда вируснинг H1N3 тури “Испанка” номланиши билан жуда оғир пандемик ҳолатда тарқалиб, 20 миллион кишининг ёстигини куритган. Ер шарининг 20-40 фоизи кишилари касалланган.

Охирига вақтларда ҳаво ҳароратининг кескин пасайши, ёғнгарчиликларнинг кўпайиши грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекциянинг турли касалликларнинг тарқалишига имконият яратмоқда. Натижада грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекция касалликлари кўлайб бормоди.

Грипп ва ўтқир респиратор вирусли инфекцияларни асосан вируслар чакириб, ҳаво, томчи орқали бурунга ва оғиз бўшилиғига тушиб, баъзи ҳолатларда бо-

зилади, натижада нафас ўйлари орқали ҳар хил чанг, бактериялар тўсиқларисиз ўтқара тушади ва бошқа касалликларни келтириб чиқарди. Иккимачи бактеријалар тушиши натижада пневмония касаллиги вужудга келади. Юрак ва қон-томир тизимига таъсир этиши оқибатида қаризиларда миокардит ва перикардит касаллигига чалиниш хусусияти ошади. Баъзан ҳолатларда сурункали касалликлардан бронхит, бронхиал астма кузатилади.

Грипп касаллиги билан касалланганда сўнг организмидан бу касаллика қарши турғун иммунитет хосил бўлмайди, қайтадан яна касалланиш мумкин. Буларнинг олдини олиш мақсадида организмга профилактика мақсадида тирик вакциналарни ва янги антивирусларни юбориш яхши ошади.

Шу билан бирга кўйидагиларга риоя этилса, грипп касаллигининг олди олинади.

— Ахоли гавжум тўпландиган жойларда, кино-театрларда, дўёнкларда, болалар мусассаларидан, мактабларда, касаллоналарда, транспортларда ва бошқа жойларда 4 қаватдан иборат доҳали маскаларни тақиб юриши ва ҳар уч соатда алмаштириб турши.

— Ўзимиз яшадиган, ишлайдиган хоналарнинг деразаларини очиб, тез-тез шамоллатиб турниш ва нам усууда хаммаёларни тозалаш.

— Оила аъзоларимиз ёки қариндошларимиз касалланиш кўлса уларни алоҳидалаш ва зарурий тиббий ёрдамни иложи борича зудлик билан бошлаш.

— Ўз шароитидаги беморларга идиш-тоқвларни, кийим кечак ва тўшакларни алоҳидалаш ва ажратилган буюмларни зарарсизлантариб турши.

— Шахсий гигиенага риоя этиши.

Сиҳат-саломатлик йилида ҳар қандай касалликларнинг олдини олишга, камайтиришга, иложи борича йўқотишга хараткат қисқас, албаттас соглом турмуш тарзига эришамиз.

**Дилором ИКРОМОВА
ёзиг олди**

Муқажжим башорати

ХУЛОСАЛАР, САБОҚЛАР КУНИ

8 февраль, сешанба

Мазкур кун бутун буржларни ўз ичига олади. У барча кунлар орасида холи туради. Бу кун хуласалар чиқарни, ишларни якунлаш ва янгисини бошлашга киришиш, қарзлардан қутулиш кунидир.

Кечаги кун бирламиш шаклни юзага келтириш куни бўлса, бугунгиси унга жон киритади. Бу кун хаётга қизишиш, қарзлардан ўтказдилди.

Шунингдек, ўй-рўзгор ишлари билан шуғулланиши учун кулачларни таъсир кечади. Унга жон киритади. Бу кун кунга кимини ўтказдилди. Шундаки кимини ўтказдилди.

Устингизга тушган дарахт барғларни яхшилик аломати. Тушингизга кирган ўт-ўлан, дарахтлар ҳам эзгуликка да-лолатидир. Тушингизда яхниларнинг кўриш ва уларнинг гапларни эшиттанингизда — уларни эслаб қолинг. Бу кечада сиз ёзингизни нақадар енгил хис этаёттанингизни билиб оласиз.

Яна бир нарса — бугун кечкүрундан бошлаб эртанги кун оқшомгача карзга пул олманг. Шунингдек, олган нарсангизни шаҳва ўакт ичада кайтарман.

Устингизга тушган дарахт барғларни яхшилик аломати.

Тушингизда яхниларнинг кўриш ва уларнинг гапларни эшиттанингизда — уларни эслаб қолинг. Бу кечада сиз ёзингизни нақадар енгил хис этаёттанингизни билиб оласиз.

Хар қандай майдо-чўйда нарсалар — пул ёки анжомларни йўқотиш белгидан кутилишда ва хаёлларнинг кутилишда орнишади. Мабодо, ўйнингизда гуллар сўлиб колса — бу ташвиш ва айрилиқларга ишора. Бугун бирор йўқотган нарсаларни олиш тавсия этилмайди. Чунки ўзгалир муммаларни елкангизга олган бўласиз.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Хайвон ёти, спиртли ичимликлардан бўлгасиз.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Бугунгиси кунда ичаклар, кора талок, ошқозон ости бези хасталикларга мойил бўлади, овқатдан захарларни эхтимоли бор. Корининг кўйи кисмиди, бурунда ўпкада жарроҳлик операцияларидан бугунча тийилиб турган маъқул.

Буг

Спорт**"ТҮМАРИС" ХАМОН ПЕШҚАДАМ**

Шаҳримизда волейбол бўйича аёллар жамоалари ўтасида Ўзбекистон XII чемпионатининг учинчи тур баҳслари бўлиб ўтди.

Тур ўйинлари турнир жадвалида пешқадамлик килаётган хамшаҳарларимиз — "Тўмарис" жамоаси волейболчилари учун муваффақиятли кечди.

Улар барча тўртта ўйинда енгтган холда чемпионатдаги ўз мавжелари янада мустажалаб оддилар. Жумладан, охирги ўйинда "Тўмарис" кизлари мусобака аутсайдерига — Урганчининг "Хоразмкөлжиги" командасини 3:0 хисобида енгдилар.

Хозирда "Тўмарис" 28 онко жамғаргани холда чемпионатка асосий дэвъогардир. Тур ўйинларида кетма-кет галабаларга ёришган Самарқанднинг "Иқтисадчи" жамоаси эса иккинчи ўринда бормоқда.

Чемпионатнинг кейинги тур учрашувлари март ойида бўлиб ўтди.

**ЧИРОЙЛИ
ФАЛАБАГА
ЭРИШИШДИ**

Спорт оламига футзал иборасининг кириб келганига унчалик узок вакт ўтганий ўйк. Бироқ залда футбол ўйнаши моҳиятини англатувчи ушбу спорт тури бўйича ҳатто жаҳон чемпионатлари, йирик халқаро мусобакалар ҳам ўтказилмоқда.

Жумладан, шаҳримизда футзал бўйича фахрийлар ўтасида ташкил этилган республика мусобакалари ҳам мухлисларда катта кишиш ўйғотди.

Футзал кўпроқ пойтахтда оммалашгани сабабли турнирда шаҳримиз жамоалари ачча муваффакиятли иштирок этишиди. Шундай бўлсанда-да турнир финалида ўз-ривалирни устидан кетма-кет галабаларга ёришган Жиззахнинг "Канди" ҳамда Тошкентнинг "Найтов" жамоалари ўзаро баҳс юритиши.

Ҳал килювчи баҳсада таркиби жуда кучли ўйинчилардан шакллантирилган "Найтов" ракиби гаҳ қеёндик имкониятни колдирмагани холда 6:3 хисобида галабага ёриши.

Унчалик ўрин ҳам шаҳримизнинг "Восток" жамоасига насиб этди.

"Найтов" жамоаси ҳужумчиси Валентин Шашков футзал бўйича фахрийлар мусобакасининг энг яхши ўйинчиси деб топилди.

(Ўз мухбиришимиз)

Педиатрия иммий-текширик институти ва клиникиси жамоалари шифокор Адиба Мирмуҳсиновна Жалиловага отаси

**Мирмуҳсин
МИРСАЙДОВНИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдадрлик билдиради.

Муассис:
Тошкент шахар оқчомилиги

**Бош мұхаррир
Акмал АКРОМОВ**

Мансимиш: 700000,
Тошкент шахри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНАР:

хаттар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 136-57-65;
факс: (3712) 133-21-56

Хажми — 2 босма табоб, оғест
усулиса босиди. Қоғоз бичини А-3

Хажми — 2 босма табоб, оғест
усулиса босиди. Қоғоз бичини А-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билинг рўйхатта олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрни етказиб беринча масалалари бўйича турар
жойлашган почта булимишларга ёки «Тошкент поштаматига»
— 133-74-05 телефонига мурожаат килишининг мумкин.

Газета «Тошкент оқчоми»нинг компьютер
марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашрнёт-матбоба акциядорлик компанияси
босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-й.

ҚАЗИҚЧИ ОБИДШОУ

Уни ҳамма мухлислари Обидшоу дейишади. Бу номга Обид Асомов кўп ийлар киңлан хизматлари эвазига эришган.

Обид Асомов пойтахтнинг Новза даҳасида темирйўли хонадонида таваллуд топган. Отаси Воситхон Асомов вагонларни кузатувчи вазифасида ишлаган. Однаси Тўхтахон она эса фарзандлар тарбиси билан шугулланувчи ўбекаси эди. Улар истеъододли фарзандлари Собит ва Обидларнинг кундалик машгулотларини кузата бориб, эл севган қизиқи бўлидаги чиқишиларни ота-оналар кўришиб, ўзларича гурулланиб кўярдилар. Бироқ, катта ўғил Собитхон бевакт оламдан ўтди... Кичик ўғил Обид эса ёшлик чоғидада машхур комик-қизиқи Аркандий Райнин чиқишиларни телезеркан ва радиодан кузата бориб, унга тақлидлар килиб, охири ўзи ҳам мустақил равишда кулига шинавандларини курсанд эта бошлади. Ҳатто, телезерканда кўп серияни "Обидшоу" кўрсатуви пайдо бўлганидан кейин унинг қизиқилик лақаби ҳам "Обидшоу" бўлиб кетган.

Куйида Обидшоу ижодидан айрим намуналарни эътиборингизга хавола эта- миз.

**ДЎСТИМНИНГ
НИЯТИ**

Тасодифни карап! Бу йилнинг Сиҳат-саломатлик йили деб эълон қилинган куннинг эртасига ўзарига туша кишиларни кишидиган кадрном дўстим билан кўчада учрашиб колдик. У жуда маънос ҳолда деди:

— Дўстим, ўғил кўрдим!

— Кутугу бўлсин, табриклиман, оғайни! Ўғил кўрсанг, нега хурсанд бўлмай, ташвиши кўринасан — сўрадим ундан.

— Э. Обид сўрама! Туғруқхонага ҳамма нарсани ўйдан ташидим: кўрпа-ёстик, идиш-төвқ ҳам. Ҳатто бир марталини дорининадан тортиб, дори-дормонча. Факат сим каравот туғруқхонадан бўлди.

— Чакалокни ўйдан олиб бормагандирсан? — ҳазиллашмид үнга.

— Э, нима дейсан, чакалокни ҳам ўйдан олиб бордим!

— Йўғе!

— Йўк, дема! "Тез ёрдам" машинаси вақтида келмай, хотиним уйда туғиб кўйди. Охири бир амаллаб, кеч келган "Тез ёрдам"да чакалокни ҳам туғруқхонага олиб бордик.

— Нима бўлганида ҳам фарзанд кўрибсан. Устига устак ўйил, тўрими?

— Тўғри, айтасан! Кеча суюнчини катта бериб, уз эшикли катта енгил машинада видеоҷига расмга олдириб, уйга олиб келдим. Ўзяям, тўй ҳаражати кетди-да!

— Энди билдим, чакалоқ кимматга туш-

ганидан ташвишида экансан-да!

— Кимматга тушганини кўйиб тур, бу- ёгини эшиш, чакалоқ йиглаш ўрнига ну- кул купади, эмиси келса онасига қараф лабларини чўчайтириб, тамшанади. Ўзимчалик, ўзим катта бўлса дўстим "Обидшоу"га ўшак қизиқи бўлса керак, деб ният килиб кўяман.

— Ўғлин Саломатлик йилининг фар- занди, ниятинга албатта етасан, дўстим, — деб тенгдошимининг елкасига қоқиб кўйдим!

**СУЮНЧИ БЕРИНГ,
ЎҒИЛ**

Бирга ўсиб-улғайган оғайниминг ташвиши, севинчларини кечки пайт ўйлаб тур- либ, ўзимнинг ҳам биринчи ўғил кўрганлигига эсимга тушуб кетди.

Озиқ-овкат дўйонида ишлаб юрган пайтимда хотинимнинг дарди тутиб қолиб, туғруқхонага элтиб кўйдим. Эртасига оқшомга яқин хабар олганни борсам, менга ўшаган эрқаклар иккинчи каватдаги дераазалрга қараф, хотинчалари билан гаплашишти. Мен ҳам оқ халатли аёлга қараф, "Асомовани чакириб юборинг, ил- тимос!" дедим. Кўп ўтмай, хоним дераза олдида пайдо бўлдилар.

— Нима бўлдий? — сўрадим ундан кўлимни карнай килиб,

— Суюнчи беринг дадаси, ўғил!

— Бўй-басти ҳам, башараси ҳам худди ўзингиз!

— Оғирлиги канча экан?

— Уч кило-ю иккى ўз!

— Ойимнинг айтишларига қараганда мен уч кило-ю беш юз бўлганман. Суриши-тириб кўр, яна ўглимни тортган ҳамшира торозидан уч юз грамм уриб колган бўлмасин!

**БУВИМНИНГ
АЙТГАНЛАРИ**

Очиғини айтсан, эрқакларимиз аёлла-ри билан театр ё кулигя кечаларига бирга боришига халигача ийманиб туришади. Бунга, хатто аёлларимиз ҳам ўрганиб қолишган. Узоққа бормай, яқинда хона- донимизда бўлиб ўтган бир кизик воқе- на айтига колай. Кулигя кечасига тақлиро- ма олиб келиб, хотинжонга тутқаздим.

— Бирга борамиз, бир яйраб кутигин!

— Кўйинг. Болаларга ўтда қараф тур- диган одам йўк.

— Бувим борлар-ку?

— Улар етмишдан ошганлар, кийналиб қоладилар.

— Бўти, — дедим-да, бувимни кўярда-кўймай кулигя кечасига олиб кетиб, томо- шаҳонанинг ёнг олдинги қаторига ўтқа-зуб, ўзим саҳнага чиқдим, қизикчиликлар билан одамларни кулдирдим. Кечя туга-гач, бувимни уринтирмай етаклаб келиб, жойларига ётқиздим. Эта билан ишга бориш додидан бувимдан сўрадим:

— Буви, қалай кечя ёдими?

— Еккандо қандоқ. Томошахона жуда чиройли экан. Шифтларидаги нақшин гуллари ҳам антиқ экан.

— Бувижон, томошахонанинг кўйинг, кечада мириклини кулдингизми? Мен одамларни кулдирганимдан гапларини эши-тиб, яйраб кетгандирсиз-а?

— Яйрас қаёқда, болам. Сенга жуда ачинчи кетдим. Роса жағинг жағингита тег-май жавар гапидинг-да!

— Гапларимга бундок сиз ҳам кулиб ўтиргандизми, демокумим!

— Ростини айтсан, гапларингни сира эшига олмадим, болам!

— Нега ёди?

— Негалигини биласан, чап қулогим шамоллаб, оғриб коланди. Эрта билан ўзинга маълум азалдан эшитмайди, болам!

**Олим ҚЎЧҚОРБЕКОВ,
тайёрлараган**

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

**ЎН ИККИ ЙИЛДА ШУНЧА
КУНЛИК УМР**

Кичинотай Davид түғилгандан кейин роппа-роса беш сония ўтгач, ўта тоза полиэтилен камерага жойлашди. Онаси ҳомиладорлиги-даёк шифокорлар боланинг организмида ҳимоя кучлари йўклиги-ни аниқлашиди...

Бўлгангиз хеч қаён үтгода ўйнол-майди, сиз ҳеч қаён уни эркапай олмайсиз», дейишиди дўхтирилар бўлғу-сида ота-онага хомилани тушаришини кўйта-қайта маслашадар бердилар. Лекин ноумид шайтон, ота-она боланинг яшашига умид бўлашади.

У яхши ўқирди. Бажарилган дарсларни магнитофон кассетасига гапиради ва кассета канал оркали ташкирига чиқарди, сўнгра мактабга олиб бориши.

Тахминан шу пайдан бошлаб Davид ўз хаётни ҳақида ўйлай бошлади: «Нима учун худо бошқа болаларни ҳам мендик яратмади экан? Ахир, биз бир-гемидек палатада ичча яшидим, унга кўйганди, яхши кўйганди, яхши кўйганди...»

Аммо шифокорлар бу ўзак вакт давом этаслигини билишарди. Охири имид коланди — болага синглисингин илгини кўйирб ўтказиб коланди. Лекин унинг организми бегона аъзони кабул қўлмади. Ҳарорати кўтарилиб кетди. Табобат бу ерда кучиси эди...

Энди хеч нарса ёрдам беролмаслигина тушуниб, шифокорлар унга палатадан чиқишига руҳсат берисиди. У энг аввало волидасининг кўлларини ушлади. Уна кўлларини энди резина кўлкепсиз сизларди. Кейин ўз отасини сийла-бўлди. Davид ўн иккى кун ҳамма болаларден ўтади. Сўнг унинг куввати тугай бошлади. Кунларнинг бирори у эрталаб ўйғонмади... У бор-иўғи ўн иккى йил умр кўрди.

Оромгоҳ, Кўл. Кирғоҳда турган назоратчи мегафон орқали қайиқдагиларга мурожаат этти:

КУЛГАНГА НИМА ЕТСИН!

— Тўқизинчи ракам остидаги қайиқдагилар! Вактингиз тудаги. Дарҳол орқага кайтин! Тўқизинчи ракамли қайиқ...

Шу пайт унинг ёнига бир ёш бола келиб:

— Амаки, қайиқларнинг еттига эди-ра, тўқизинчи қардан пайдо бўлди? — деб сўради.

Назоратчи унинг гапини эшишиб бўлгач, мегафон орқали бакириши давом этирибди:

— Олтинчи ракам остидаги қайиқдагилар! Сизларга нима бўлди.

— Кел автобус келгучу исиниб оламиш.
Абдурасул Ҳакимов чизган расм.

**Мирмуҳсин
МИРСАЙДОВНИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан чукур ҳамдадрлик билдиради.